

NOVINE

Politicsen, družsbeni i pizmieni liszt za vogrszke Slovence.

PRIHÁJA VSZÁKO NEDELO.

Cejna novine je :

Na cejlo leto 8 K
Na po leta 4 K
Eden drób 16 fillerov.

Vreditelsztvo :

Nadvrednik : **Pusztai József.**
Odgovoren vrednik : **Tkálecz Vilmos.**
Dela nadpomocsnik : **Kolossa József.**

Lasztnik i izdajetel
TKÁLE CZ VILMOS
v Szoboti.

To novo szunce.

Bolse de od szejmáo, ali bozsnesse : sze pitamo tú i tam, sze pitamo na poli i na dvori delajocsi i poczivajocsi, sztojécsi i idocsi?

Bolseviki, ki szvetloszt rászirjávajo i na fundament dela zidajo príseszt-noszt cslovecsánsztva, ki za krvne brate scséjo vcsiniti vsze národe ete zemlé i goszpoda i szíromáka nescsejo vecs poznati, nego szamo delavce; ki nam tak glászijo, ka do nyihovi szíromácje, za stere do sze delavci mogli szkrbeti, v novom vrejmeni szamo deca, betezsncije i sztarcí.

Menseviki, ki kmico scséjo meti meszto szvetloszti i delo szamo za bogátce; ki goszpodo, steri naj brezi vszega dela, vu vszój dobroti na dale zsvéjo, escse i zdaj zagovárjajo; ki lüdsztva i národov bratovcsine ne szpoznajo, ár goszpod i delavec, bogátec i szíromák, poleg nyihove vere, vszigdár more bidti; ki kodise od hizse do hizse posilajo, náj sze szkrbijo za nyé ti szíromácje, ár szo glihni zsnyimi; i nidti vszákomi delo ne voscsijo, naj bi escse vecs szíromákov bilo i menyé goszpodé!

Koga náj poszlühnemo: bolsevike ali mensevike?

Bolsevike, ki nerédno delajocse v zacsétki po dobroj, na dale v csztroj formi na sztálno i pridno delo opominajo ino kákse stécs delo za ednáko vrejndno glászijo, — ali mensevike, ki nikaj ne delajocsi z vszov dobrolov lonajo i delo opravljócse za szíromáke csinijo? Bolsevike, ki mejsanye národov, vadlúvány, jezikov po vcsenyi *naturálszki pravíc* vösztrejbiti, na nikoj szpraviti scséjo, — ali mensevike steri eto grozsanye naprejpomágajo, naj sze szíromácje, za nyé, li dale zaprávlajo?

Steri májo isztino: bolseviki ali menseviki?

Ti prvi tak právijo, ka nam „bolse“ szprávjó od onoga, kak szmo meli do eti máo, ár szo národje v preminocsi sztotinaj i jezero lejtaj zse zadoszta trpeli, po vnogi bojnaj zse zadoszta krvi prelejali za to, zadoszta szo *zrejli* na ono, naj tá groznoszt vecs ne pride na nyé! Ti drügi pa tak gucsijo, ka csi glih nam ete csasz „menye“ ponüdijo, kak ti prvi, nego to te gvüsno dájo, ár je lüdsztvo v etom vrejmeni escse *nej zrejlo* za to, ka bi sze na ednok vsze nyihove zsele szpuniti mogle; ja, za szto i szto lejt, ali escse nej zdaj!

Stere naj tak naszledüjemo? One, steri nasz po deli za glihne scséjo vcsiniti zse na etom szvejtí, za brate i szesztre posztaviti po cejloj zemli, — ali pa one, ki szo nasz szto i jezero lejt, ravnajocsj, vszigdár za nej glihne meli ino nasz za nezrejle drzsijo escse i v denésnyem vrejmeni?

Mi, ki sze v etoj krajini za zrejle csütimo i drzsimo i nescsemo duzse mállilejt i k deci priszpodobni bidti; mi ki za brate, za szesztre szpoznamo vsze národe zemlé i nescsemo, gda nam szunce zse gorprihája, duzse vu kmici oszlánoti; mi, ki poleg naturálszke pravice szvetloszt ne drzsimo za kmico: mi delavci, *proletárje*, na sztráni bolsevikov, sztojimo, kak stécs do nam szvedocsili menseviki, *kapitalisti*, ka je szvetloszt, poleg sztáre ná vade — kmica. Ka je bejlo, poleg sztáre pravice csarno; ka je dobrotá lagojina, lepota grdóba i pravica krivica.

Sto de nyim vervao med nami?

S. B.

Gingave mladike i sztáro drevje.

Prisla je szpomlád, vsze je zéléne. Drevje nove mladike zsené, stere

za pár let mocsne veke posztánejo. Mládi sze, povnozsáva sze tak nehasznovitno kak hasznovitno, szadoveno drevje; ka mo pa mi delali z nehasznovitnimi mladikami?

— Dol je zrezsemo i je zsesz-gémo!

— Ne. Püsztimo je rászti, ár nam tecsász, dokécs szo mláde, gingave, neskodijo; gda pa zrasztéjo, te do nam pa na haszek, ár je za ogen ponücamo.

— Dobro je; ali ka mo pa zonimi, stere vu taksem okolicsi rásztéjo, gdé skodijo szadovenomi drevji?!

— I one nihámo, ár gda do zse zadoszta mocsne, te je vcipimo i te do nam zse na haszek, ár do, szád rodile.

Sztára isztina je, da csi v edno kákse stécs drevo edno szadoveno vekico vcipimo, ono drevo bo táksi szád rodilo, káksi je cep bio. Nepregányajmo záto one. Ki escse zdaj nescsejo zarazmiti, ka i proletársztvo má pravice, ka je i proletársztvo szadoveno drevje, stero bogsi szád prineszé, kak szo nam oni prinreszli, ki escse zdaj to nevejo. Tém bele postüjmo vucsitele lüdsztva, ki szo na to pozváni, ka náj dobre cepe cipijo v divje drevje, náj té csüde vcsinijo, ka nas národ z one kmice, vu sterój je doszejgamáe blodo, vu kém vékso szvetloszt pripelaje.

Právím, nepregányajme nikoga, ár je Krisztus zapovedao náj eden ovoga lübito.

Da je drevje celoga szvejta ne ednáko, to známo; túdi to známe, ka sztáro drevo nemre vugibati i glij záto nihájmo one, ki szo escse vu sztárojd blednoszti, ár je vugnoti tak i tak nemoremo; tém lezsej pa vugneme mladino, stera zdaj rászté, stera má jus szí szlobodno premislávati i stera

previdi, ka je doszta bogse szád ro-diti, kak na egen pridti. Sztáro drevje nampa tüdi nebo zse dugo skodilo, ár sze prvle ali szledkar poderé i na egen vrzse.

Csasz prerodjenjá je záto zse ne dalecs!

Skodlivo drevje szamo od szébe preminé, mláde de pa tém vecs meszta melo sze raspresztérati; csi pa szamo szadoveno drevje bo na zemli, te de i száda zavclé; csi pa száda zadoszta bo, te mo vszega zadoszta meli, ár je odne szadoveno drevo vecs vredno i vecs haszni szvojemi vérti, kak pét-deszét divji. Bojmo záte vszi v ednom mislenyi: kém vecs divjoga drevja vcepimó, ár mo te táksi szadovnyák meli, steroga tocsa nígdar nepobije tak, ka nebi osztála edna vekica, z stere bi pá lehko dale cepili!

M. B.

Golo drevo, zseni veke!

Szadoveno
Golo drevo
Zseni veke,
Rodí szád;
Bojdi mocsno
Lüdsztvo nase
Zapelano
Se enkrát!

Ne püsztí sze
Zapelati
Od szovrázsni
Puntarov;
Sztani gori
Sze prebüdi
Nas salovenszki
Národ ti!

Mati zemla
Nam je bila,
Tüd' doszehmáo
Madjarszka,
I odszehmáo
Nam bo ona
Najmocsnesa
Podpora!

Kolossa.

Szocializmus.

Dosztakrát csüjem, ka szi lüdjé od novoga réda gucsijo, kak szi premislávajo od vláde szircmákov. Drági moji, vi escse ne vidite csiszto, escse nevüpate vörvati to veliko szrecso. Vi sze escse szami od szebé bojite!

Rávno záto, ár doszta jeszte med vami táksi, ki szo ne kostali grozovitnoszt bojne; ki szo ne csüli skripanye i jécsanye mirajocsi vojákov i tak nidti zarazmeti nemorejo to, ka scsé szocializmus.

Ka ka scsé, raztolmácsim van.

Szocializmus to scsé, ka náj vszáki lehko zshivé, ka náj eden nede zshivo z trüdiv szvojega blizsnyega, nego vszáki cslovik náj szebi krüj szlüzsi.

— Zakaj nam pa te scséje nase

imánye vkraj vzéti?

— To je ne isztina; vase imánye vam niscse nescse vkraj vzéti. Ztém vasz szamo szágajo i szlepíjo vasi naprijátelje, nepritálje proletársztva, ka vasz náj tém lezsej nazáj vu szvoje skrample dobíjo.

Ali nevöríte nyim, ár kak právim, szamo vasz zapelati scséjo. Csi te nyim vörvali, vu nigdasnye robsztvo szpádnete, v tákse robsztvo, ka szi nancs odehnoti nete mogli!! Tej to scséjo, ka vasz pod szebé dobíjo i tak z pomocsjov vasov obdrzsíjo szvoja imánye, stera szte nyim vi szpravili z szvojimi trüdami.

Ár sze od nyi vkraj vzeme vsze, szamo telko sze nyim nyá, ka do lehko rédno zshiveli; csi páver more brez toga zshiveti, ka bi po tühinszki drzsávaj hodo sze lüftat, te i on lehko zshivé brezi toga!!

Tvojega imánye sze pa niscse nede tikao, ár szi szi je ti-ne z drügimi, nego zszvojimi trüdi szpravo.

Záto ne, ka sze zsalosztis, nego veszéli sze, ár znova pravica zácsne goszpodáriti; szamo od onoga bo vkraj vzéto nyegovo imánye, kisce je ne z szvojimi trüdam szpravo, od pávra pa ne!

Sto je bio v Ruszoszkom, on to razmi.

Sto je napravo revolucíjo csi ne tvoji bratovje?! Pa te escse izdak dvojis vu tom, ka szocializmus zatebé dela i nescse od tebé níkej vkraj vzéti?! Vöri mi, ár to známo, ka brat brata nede vmárjao!!

Ki pa zdaj ober nase drzsáve ravnájo, szo vszi nasi bratovje. M. B.

Kalvárije trej medjimurszki szesztér.

Pred pár tjednami sze je zgodilo, ali ár je Medjimurje jáke zapreto pred nami, szmo szamo zdaj dobíli glász, da je hrvatszko ravnitel-sztvo tri szesztre, poiméni: Málek Mario vucsitelico iz Ligetvára, Málek Jeleno ovodáskinyo iz Muracsánya i Málek Tildo iz Ruszta Szlavonia vküp dalo szpoloviti i z Ligetvára v Perlak, odtéc pa v Csakovec dali gnati peski. Na poti sze je neszmleno bantüvali, na nocs szo je pa v edno mrzlo pivnico zaprli. Na drügi dén szo je püsztíli, ali osztro szo nyim zapovedeli, da morejo peski zapüsztíti Csakovec. Zrok vszemi tomi je pa to bio, ka sze proti horvacskoj vládi agitirale kre vegrszke. Kak szo horvatje pravli, ali csi je to isztina: nevemo. Gda je to zvedo nyihov brat, sze je sztrelo. Zsalosztno delo! I sto je vszemi tomi zrok? Niscse drügi, kak kapitalisztí szvejta! — Zakaj pa? — Záto, ár bi celoga szvejta vladniki i goszpodárje nász proletárov radi bili; nász bi radi v robsztvi drzsali i z nasi trüdiv zshivell. To szo

pa tak steli doszégnoti, ka szo nász proletára szpomoriti steli dati z lasztnimi bratami. Ne sze nyim je pa poszrecsilo, ár szmo v pamet vzéli nakanenye nyihovo. Gori! Zdrüzsimo sze pod erdécsó zasztávo, ár je prinyoj mocs i zna-noszt!!!

M. B.

Zacsnejo delati zsoleznico.

Dugo csasza szmo zse csüli, da dobimo zseleznico z Lendave v Radgonyo, ali za volo bojne sze je doszejmáo escse te ne moglo zgoditi. Zdaj sze je pa li! Zse pred pár tjednami je priseo merar z stírami pomocsnikami i zse szo zacs-noli delati na zseleznoj ceszti. Delo sze pri Rakicsani zacsnole i proti Bel-ticam idejo. Da de od Rakicsana do Lendave gotova, te do z Szobote do Rakicsana delali, ár escse zdaj neve-mo, gdé bo nova stácia (állomás) Szobote. Tá zseleznica bo hodila: Len-dava—Dugavész—Radmozsanci—Tör-niscse—Böltinci—Szobota. Beltinszka stácia bo pri z Gancsan v Böltince pelajocsoj ceszti. Doszta nam zname-nüje tá zseleznica, ali escse vecs nam bo znamenüvala te, gda jo poduzsamo do Radgonye. Tüdi zdaj bi jo delali do Radgonye, ali za volo nasi krvo-locsni szoszidov je to nemogocse: ali kak té zmeslinge minéjo, vcsaszi jo bomo zacsnoli delati. Veliki blagoszlov bo to za vsze nász, ki szmo doszej-gamáo 20—30 kilometrov mogli peski idti, csi szmo sze steli kama pelati.

M. B.

DOM I SZVEJT — GLASZI

Odrédba. Ki automobil ali za automobil gumi má, ga more vu 48-vöráj pri politicsnom zavüpniki v Szoboti zglásziti. Notri sze more zglásziti tüdi skér, stera sze pri automobili nüca.

* * *

Ona zláta dela, diamant (gyémánt) i. t. d., steri vrednoszt je vise 2000 koron, sze more ksenki notri dati vládi.

Szobocskí direktorium. Dr. Rit-scher, kotriga direktoriuma je dolzo-hválo, ár je szvoje duzsnoszti za volo betega szpunyávatí ne mogao.

Ki máte v kaszi peneze, zglászíte sze! Ki má v kaszi peneze, sze pred 14 dnévi mere v kaszi zglásziti. Ki od 5000 koron menyé má notri, on sze má csasz de 30 dni glásziti; ki pa nemre notri pridti, sze lehko z reko-mandiranimpiszmom zglászi.

Brezmeszni dnévi. Tanács Ravnitel-sztva je odrédo, da sze v pondelek i v csetrtek neszme meszna hrána odá-vati po krcsmáj.

Hod zseleznic. Od prvoga ápri-la zseleznice szamo vszáki drügi dén idejo i pridejo.

Oglász. Szobocska posta iscse ed-noga umetnoga (rokkant) vojáka za pizsmonoszca.

Plácse dobi na meszec 130 koron. Ki scsé té sztális zadobíti, sze náj zglá-szi na posti.